

SRBIJA I LIBERALIZACIJA TRGOVINE U OKVIRU STO

Generalni direktor Svetske trgovinske organizacije Paskal Lami najavljuje prijem Srbije u ovu organizaciju 2009. godine.

Članstvo Srbije u STO preduslov je za njeno članstvo u Evropskoj Uniji. Omogućava dobijanje statusa najpovlašćenije nacije u trgovini sa 152 zemlje članice Svetske trgovinske organizacije, što bi značilo izvoz naših proizvoda uz niže carine, zaštitu od nelegalnih ekonomskih mera drugih zemalja, uz istovremenu zaštitu od nelojalne konkurencije na domaćem tržištu sprečavanjem monopolskog položaja.

Važnost članstva u STO

U slučaju diskriminacije robe i usluga, mogu se primeniti jasno definisana pravila u cilju zaštite trgovinskih prava i nadoknade štete prouzrokovane nekorektnom trgovinskom praksom drugih zemalja.

Liberalizacija trgovine primenom principa STO dovodi do rasta konkurentnosti domaće privrede, oskudni domaći resursi se efikasnije koriste, povećavaju se strana ulaganja i ubrzava transfer tehnologije, što nedvosmisleno doprinosi dostizanju putanje održivog rasta.

Dobitnici i gubitnici od liberalizacije

Inicijalni gubitnici od liberalizacije, i tranzicije uopšte, svakako su društvene i državne firme koje su na granici rentabiliteta, sa viškom zaposlenih i bez velikih izgleda da se ravnopravno uključe u tržišnu utakmicu.

Dobitnici su novi investitori i novi zaposleni, koji preuzimaju vođstvo. U tom procesu, uloga STO je nezamenljiva. Osim što pomaže u kreiranju transparentnog i konkurentnog ambijenta, opredeljenjem za bržim ulaskom u STO i EU, vlada se direktno okreće budućim dobitnicima, a za nepopularne mere koje pri tome mora da preduzima dobija dodatne argumente (članstvo u EU, STO, itd.).

Liberalizacija trgovine zahteva koordinaciju i pripremu

Trgovinska liberalizacija zahteva više od smanjenja carinskih stopa i prevođenja necarinskih barijera u carinske stope. Kada se snize carinske stope, a konkurencija se guši na neki drugi način, ili se politika, procedure i pravila ne primenjuju transparentno i sistematski, ili neki snabdevači imaju bolji tretman nego neki drugi, efekti trgovinske liberalizacije lako mogu izostati. Efekti mogu biti i negativni, ako u zemlji ne postoje neophodne adekvatne institucije, zakoni i politika.

STO zahteva da zemlja u procesu pristupanja ima neophodan osnov u pravnom sistemu, sposoban da podrži sporazume STO kojima se uređuju sve oblasti spoljne trgovine. Osim toga, moraju biti jasno identifikovani organi vlasti ili institucije unutar zemlje koji će nadgledati ovaj pravni okvir i obezbeđivati usaglašenost sa pravilima i zahtevima STO. Moraju se identifikovati i staviti van snage sve mere i politike koje krše principe Svetske trgovinske organizacije.